

PRZECHYTRZYĆ ZAGROŻENIE

Wydział Lekarski

Informacja o zespole badawczym znajduje się na str. 96

akromegalia
hormon wzrostu
nowotwór

chcę
to
opublikować
[www.cittru.uj.edu.pl/
/projektor/58.pdf](http://www.cittru.uj.edu.pl/projektor/58.pdf)

chcę
wiedzieć
więcej
tel. (12) 663 38 21
e-mail:
justyna.jaskulska@uj.edu.pl

chcę
o tym
pamiętać
[www.facebook.com/
/nimb.cittru](https://www.facebook.com/nimb.cittru)

58

Dlaczego tak ważne jest wczesne rozpoznanie akromegalii?

Akromegalia jest rzadko występującą chorobą, diagnozowaną z wieloletnim opóźnieniem. Naukowcy z UJ dokładają starań, aby to zmienić.

Objawy akromegalii związane są ze zbyt wysokim stężeniem hormonu wzrostu oraz insulinopodobnego czynnika wzrostu (IGF-1) u dorosłych. Osoby dotknięte tą chorobą cierpią nie tylko z powodu nadmiernego rozrostu tkanek i narządów, ale także z powodu towarzyszących im schorzeń serca, układu oddechowego, układu ruchu, cukrzycy oraz częstszego występowania niektórych nowotworów.

Pogrubienie rysów twarzy, coraz większe rozmiary dłoni i stóp, ale także powiększenie rozmiarów serca, wątroby czy tarczycy, do tego zmęczenie, bóle głowy, czasem pogarszający się wzrok, to typowe dolegliwości, z którymi chorzy zgłaszają się do lekarza. Choroba ma powolny przebieg, objawy narastają latami, a pacjenci i niestety często także lekarze podstawowej opieki lekceważą je, przypisując innym czynnikom.

Przyczyny akromegalii

Akromegalia spowodowana jest nadmiernym wydzielaniem hormonu wzrostu przez, najczęściej łagodnego, guza przysadki mózgowej – **gruczolaka**. Ponieważ proces wzrostu kości u osób dorosłych jest już zakończony, nadmierne działanie tego hormonu można zaobserwować w tkankach miękkich, szczególnie tych znajdujących się w peryferyjnych częściach ciała (najczęściej powiększanie się dłoni i stóp).

Akromegalia a nowotwory

Z dotychczasowych badań przeprowadzonych przez specjalistów z **Kliniki Endokrynologii Collegium Medicum** wynika, że u pacjentów z akromegalią występują częściej niż w populacji ogólnej łagodne guzki tarczycy i polipy jelita grubego. Wśród chorych na akromegalię zarejestrowanych w Klinice rak tarczycy i rak jelita grubego występuje częściej niż w populacji ogólnej województwa małopolskiego.

„Ponieważ akromegalia jest rzadką chorobą, stosunkowo małe grupy pacjentów (100-200 przypadków) zarejestrowane w poszczególnych ośrodkach nie pozwalają na stosowanie standardowych metod badania epidemiologicznego. Potrzebna jest współpraca

wielu ośrodków i meta-analiza wszystkich zebranych wyników” – wyjaśnia dr Agata Bałdys-Waligórska. Ta analiza posłuży **ocenie ryzyka wystąpienia określonych nowotworów**, dzięki czemu wiadomo będzie, na jakie badania należy skierować pacjenta z akromegalią. Już dzisiaj wiemy, że w tej grupie pacjentów należy wykonywać kolonoskopię w chwili rozpoznania akromegalii, ponieważ rak jelita grubego rozwija się na skutek złośliwej transformacji łagodnych polipów, tak często spotykanych u chorych z aktywną akromegalią. Wiemy również, że należy rygorystycznie przestrzegać standardów postępowania przyjętych dla innych nowotworów. Szczególnie ważne jest wykonywanie badań przesiewowych.